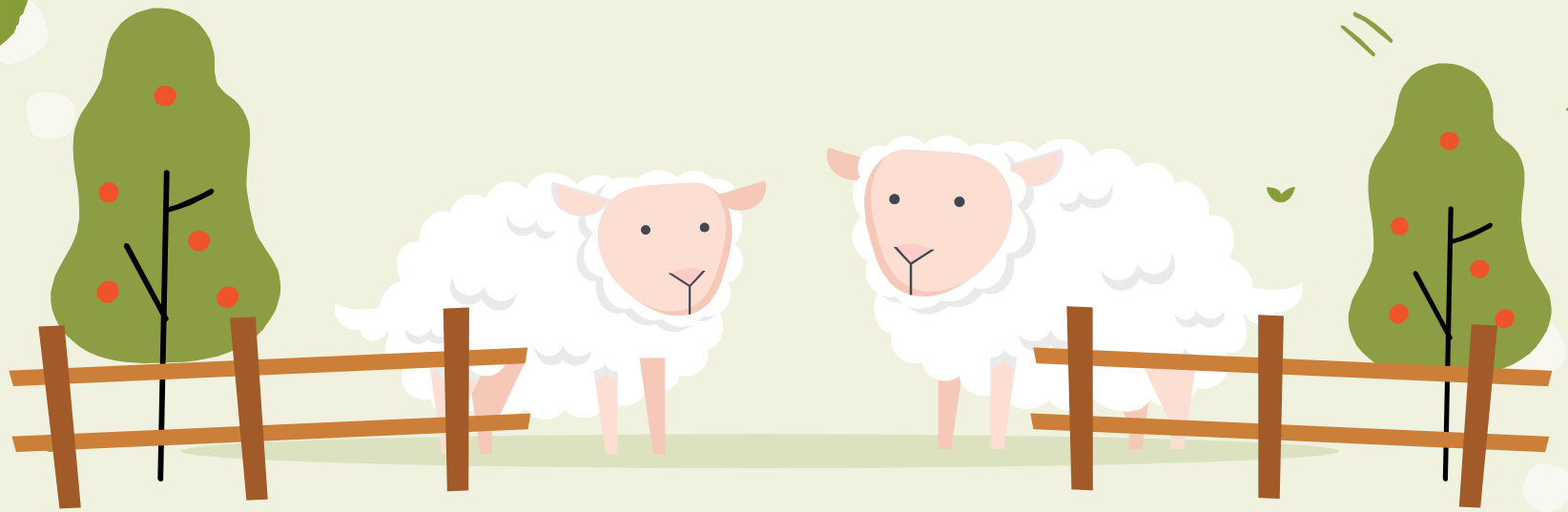

Џорџ Орвел

Животињска
фарма

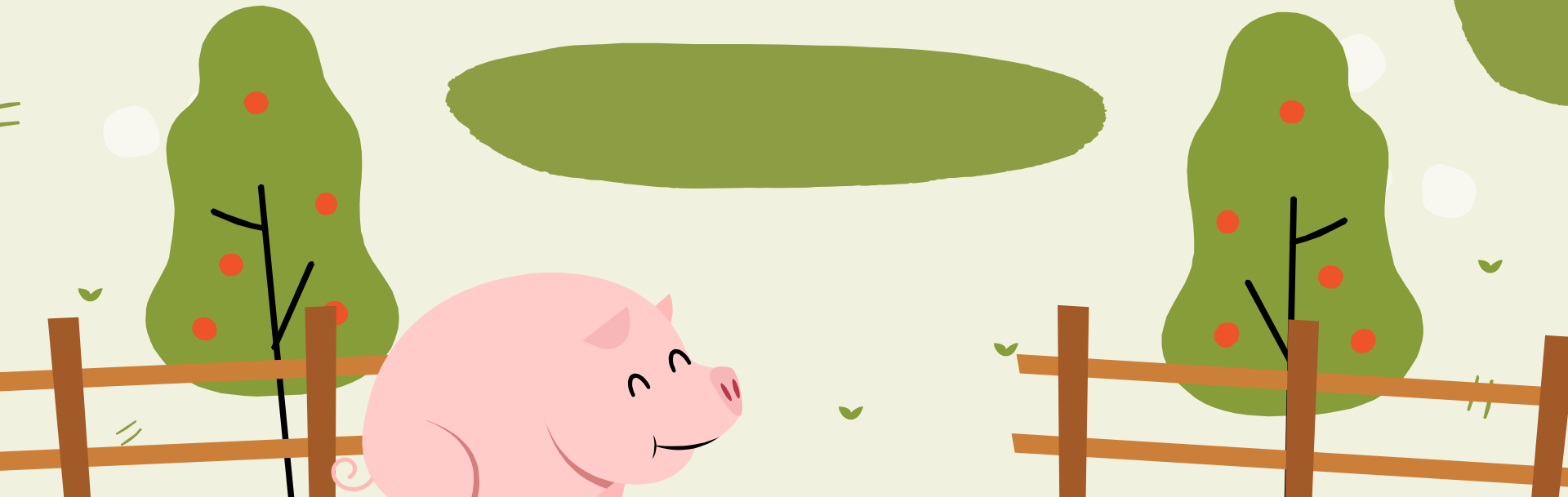
savremena
GIMNAZIJA

Увод у читање **Орвелове** *Животињске фарме*

филозофија и српски језик

ЦИЉ ЧАСА: повезати филозофска учења о заједници и слободи са уметничким светом романа *Животињска фарма*

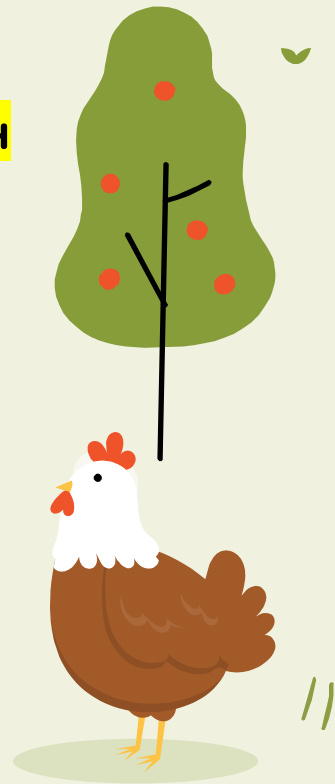
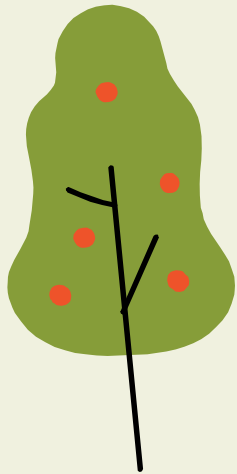

Животињска фарма

- Орвелов алегоријски сатирични роман
објављен 1945. године

- по Орвеловим речима, догађаји у роману
се односе **на револуцију у Русији 1917.**
године и идеје једнакости и слободе које су
се извитопериле у стаљинистичкој ери

Наравно, роман можемо и треба да
тумачимо много шире - као универзалну
причу о несавршености система, моћи и
контроли

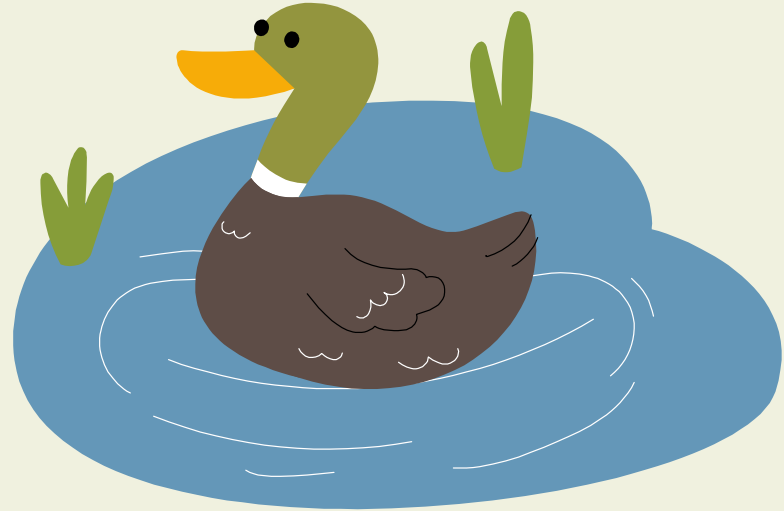

Шта је алегорија?

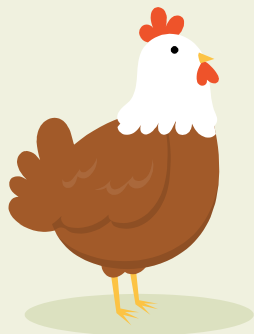
АЛЕГОРИЈА

Стилска фигура која се заснива на низу метафора.

Коришћењем алегорије се целокупно значење текста схвата не као низ појава и идеја који се у тексту експлицитно помињу него на потпуно други низ идеја који се у тексту уопште не помињу

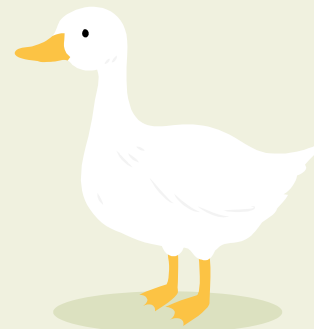

Загонетка са једном одгонетком

СИМБОЛ

- СИМБОЛ упућује на разна значења и није ограничен (нпр. срце, ружа...)

АЛЕГОРИЈА

- АЛЕГОРИЈА упућује на тачно одређено неизречено значење

Занимљивости

01

Орвел аутор романа 1984. и идеје о „*Великом брату*”

03

У једном писму рекао да је свесно написао овај роман као „спој политичке и уметничке сврхе”

02

Овај роман утицао на стваралаштво многих писаца (Маргарет Атвуд *Слушкињина прича*)

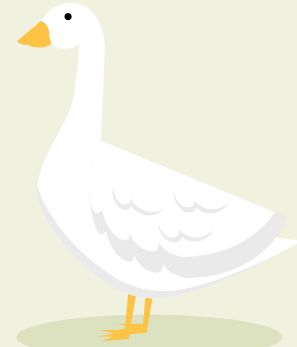
04

Забрањен у Совјетском савезу до краја Хладног рата, као и у многим другим земљама

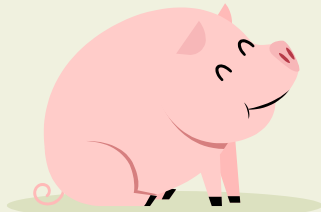
Шта мислиш о...

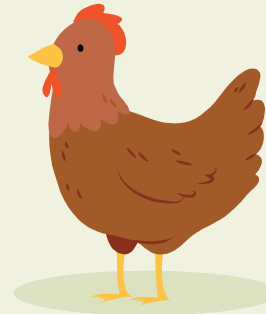
АНКЕТА

<https://nearpod.com/student/>

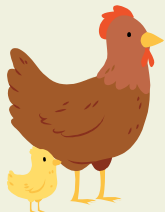

код: V6MCZ

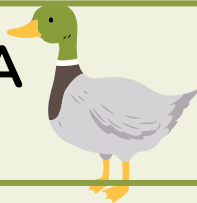
Важни појмови из теорије књижевности

САТИРА

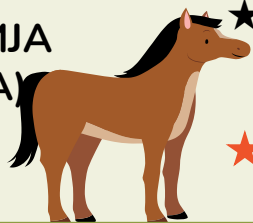
- ★ Књижевни облик који подразумева подругљиво и критичко приказивање друштвених, политичких и моралних прилика.
- ★ Сатира користи различита средства: **гротеску, карикатуру, иронију, сарказам, хиперболу, алегорију, пародију, алузију...**
- ★ Сатира јасно показује **ауторов идеолошки став**.
- ★ За разумевање сатире важно је да познајемо **КОНТЕКСТ**.

УТОПИЈА

- ★ Књижевни жанр у којем је описано **идеално друштво**, смештено у прошлост или садашњост или на неко измишљено место.
- ★ Назван по роману Томаса Мора *Утопија* (1516)

АНТИУТОПИЈА (ДИСТОПИЈА)

- ★ За разлику од утопије, дистопија приказује најнеповољнији могући политички или друштвени систем, углавном у будућности.
- ★ **Дистопија показује онај свет који не би смео да постане стварност, али га је истовремено тешко избећи.**

ОДЛИКЕ ДИСТОПИЈЕ

ЛИТЕРАРНИ ЕКСПЕРИМЕНТ

Књижевне дистопије испитују слабости и врлине човекове природе

АНТРОПОЛОШКИ ПЕСИМИЗАМ

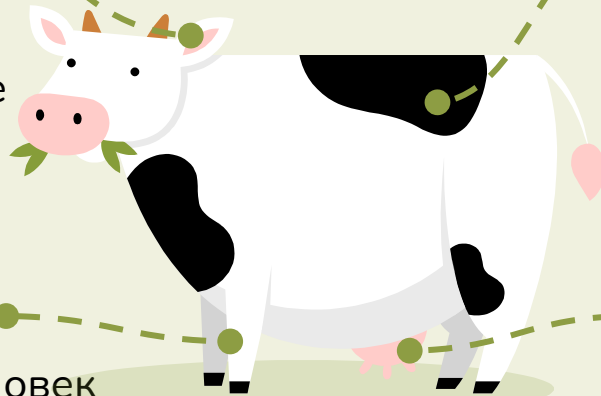
Претпоставка да човек испољава негативне особине у кризним тренуцима

СТРУКТУРА

Заплет је често сукоб побуњеног појединца/групе против власти

ВЕРА У ЉУДСКИ РОД

Ипак, у дистопијама је често изражена вера у то да ће увек бити људи који не пристају да буду потлачени

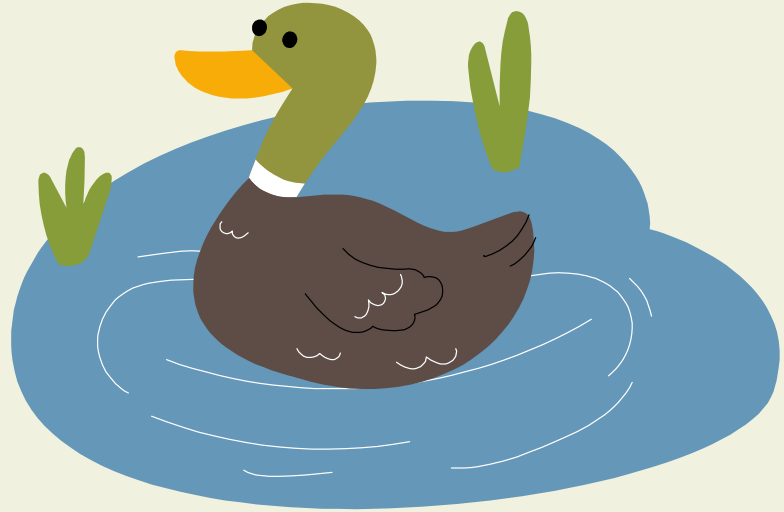

Антиутопија и дистопија - синоними?

Иако се ови термини углавном доживљавају као синоними, одређени теоретичари праве разлику:

АНТИУТОПИЈА - свет који је намерно направљен да буде лош (пакао, логор)

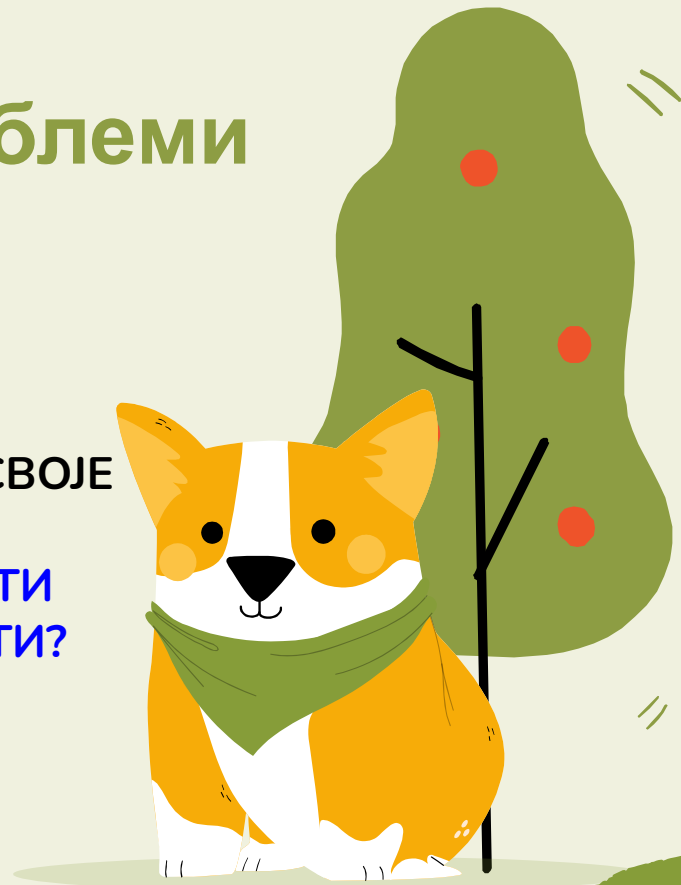
ДИСТОПИЈА - утопија која је пошла наопако

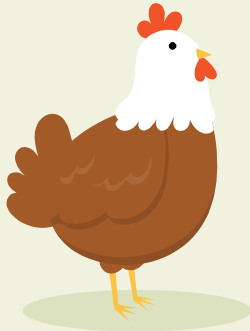
Филозофски проблеми

- **ЗАШТО НАСТАЈУ ДРЖАВЕ?**
- **ЗАШТО БИ ЉУДИ СВОЈЕВОЉНО ДАЛИ ДЕО СВОЈЕ СЛОБОДЕ СУВЕРЕНУ?**
- **ЗАШТО И У КОЈЕ СВРХЕ СЕ МОЖЕ ОГРАНИЧИТИ СЛОБОДА И НАРУШИТИ НАЧЕЛО ЈЕДНАКОСТИ?**

Томас Хобс, Џон Лок, Жан Жак Русо

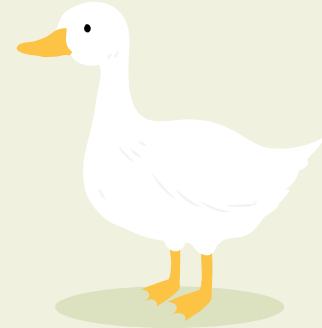
Хобс ≠ Лок

Хобс

ПРИРОДНО СТАЊЕ:

Бездржавно, претполитичко
стање у коме владају
апсолутна слобода и једнакост.

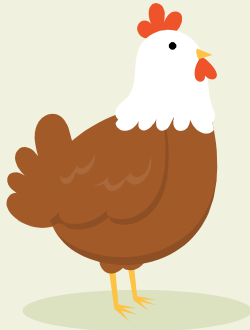

Лок

- Једнакост = сукоб
- Свеопшти рат
- Човек је човеку вук

- Једнакост = сарадња и разумевање
- Људи се организују у породице
- Човек живи у складу са разумом

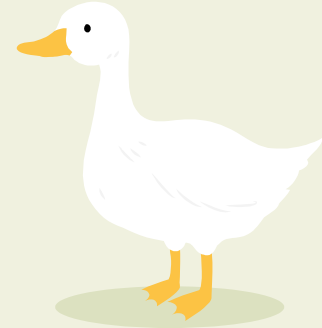
Хобс ≠ Лок

Хобс

ДРУШТВЕНИ УГОВОР:

Политички и филозофски
концепт којим се објашњава
однос између појединца и
власти.

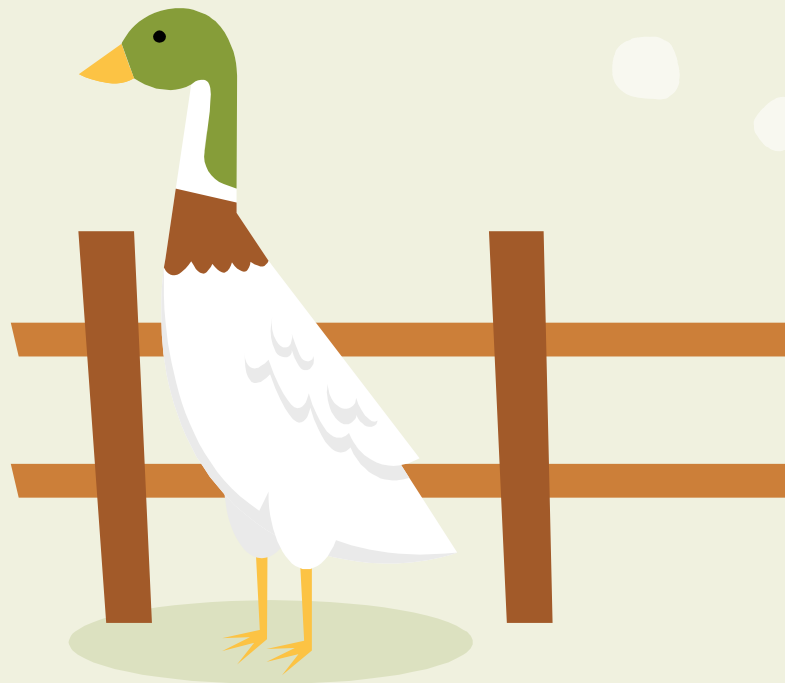
Лок

- Теоријска конструкција
- Држава није уговорна страна
- Уговором се људи одричу права на побуну
- Суверен влада мачем

- Стваран догађај
- Држава јесте уговорна страна
- Појединац има право на побуну
- Суверен није неприкосновен

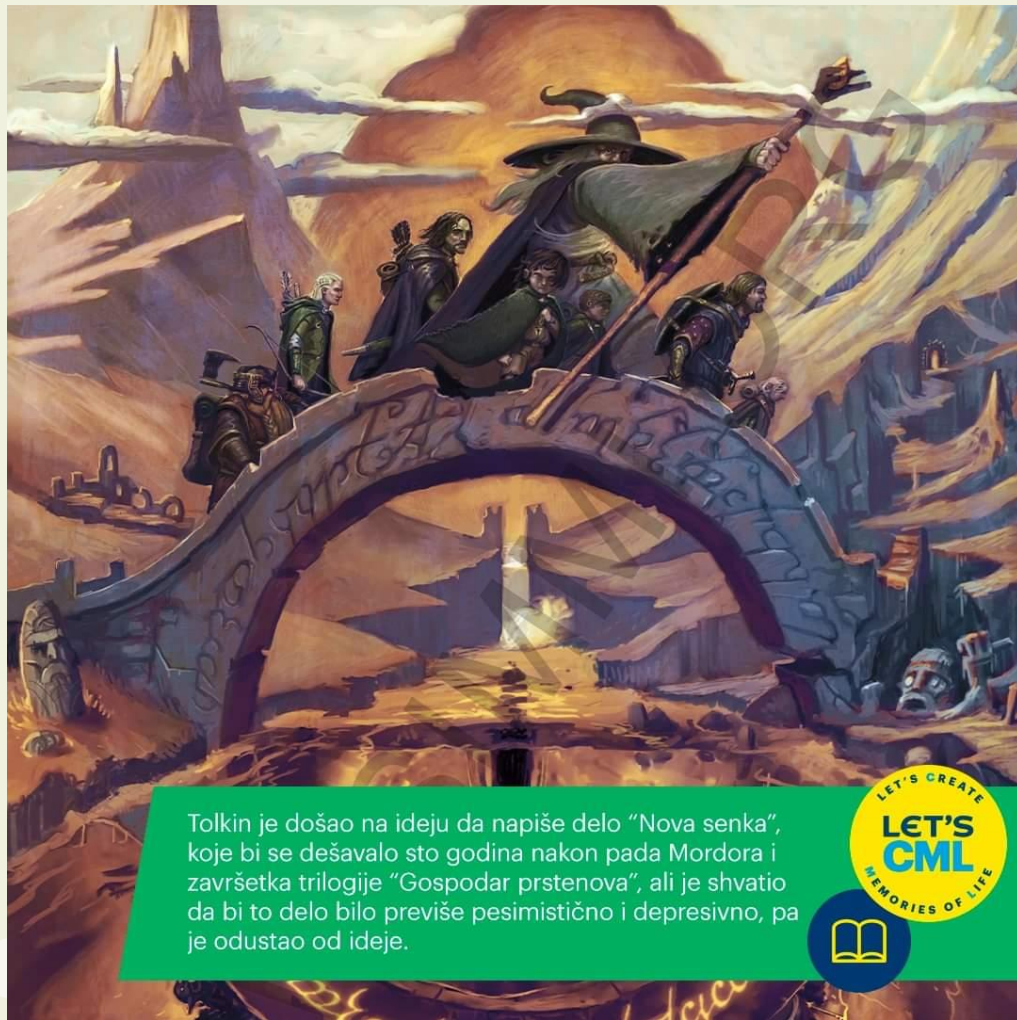
Жан Жак Русо

- ✓ Човек је романтични дивљак који се управља осећањима
- ✓ Слабији се удружују у заједнице и настаје приватна својина
- ✓ Неко поседује нешто што други нема = НЕЈЕДНАКОСТ
- ✓ *„Неко је оградио парче земље, а остали су били довољно глупи да му поверују.“*

“Započeo sam priču smeštenu 100 godina posle pada (Mordora), ali se pokazala ujedno jezivom i depresivnom. Pošto imamo posla s ljudima, neizostavno je da moramo biti zabrinuti zbog najžalosnije osobine njihove prirode: njihove brze zasićenosti dobrim. Tako da bi ljudi Gondora u vremenima mira, pravde i prosperiteta, postali nezadovoljni i nemirni, dok bi dinastije potekle od Aragorna postali samo kraljevi i guverneri – kao Denetor ili gori. Otkrio sam da bi i tako rano već došlo do izbijanja revolucionarnih zavera, oko centra tajne zle religije, dok bi se momci Gondora igrali Orka i činili štetu okolo. Mogao sam da napišem triler o ovoj zaveri, njenom otkrivanju i rušenju, ali to bi bilo samo to. Nije vredno pisanja”, napisao je Tolkien u pismu svom prijatelju 13. maja 1964. godine.

Neverovatno je koliko je Tolkien razvio ceo taj svet, u simulaciju koju ne bi mogao da piše na način koji želi, već koji mora. Stiven King je o tome pričao, faktički kako postoje dve vrste pisaca: baštovani, u ovom slučaju na primer, i arhitekta, koji će isforsirati priču u konstrukt koji oni žele da bude.

Tolkien je došao na ideju da napiše delo “Nova senka”, koje bi se dešavalo sto godina nakon pada Mordora i završetka trilogije “Gospodar prstenova”, ali je shvatio da bi to delo bilo previše pesimistično i depresivno, pa je odustao od ideje.

